

Nr 30.

Av herr **Dickson**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänkningsskatt å rusdrycker, m. m.*

Vin- och spritprisets höjd innefattar bl. a. dels en nykterhetspolitisk, dels en rent social aspekt.

Det har allmänt ansetts att de som vilja förskaffa sig sprit göra detta oavsett prisets höjd. Att genom att höja priserna få bort eller avsevärt minska en olämplig spritkonsumtion är det troligen numera ej många som hoppas på. Den nykterhetspolitiska aspekten på priset som sådant förefaller sålunda att sakna större vikt.

Med utgångspunkt från den konstaterade benägenheten hos vaneförbrukare av sprit att förskaffa sig dessa drycker framför allt annat, ofta på bekostnad av viktiga behov för familjerna och sig själva, framstår problemet i sin familjeekonomiska och sociala aspekt. Det är beklagligt att det skall vara så, men man kommer icke förbi att så är det. Är spriten dyr blir det i många även i övrigt illa lottade hem sämre med pengar för hustrun och barnen.

En annan synpunkt, måhända mer nykterhetspolitisk, är den att dyra spritdrycker kan komma att te sig som ett de rikas privilegium och att de därför för den fattige framstå som mer eftertraktansvärda.

Nu föreslår regeringen en allmän höjning av sprit- och vinpriserna, detta tydligen för att finna täckning för det i fjol på kredit fattade beslutet om sjukförsäkring. Om riksdagen bifaller förslaget accentueras ytterligare de anförda sociala olägenheterna, vartill komma ökade frestelser till smuggling, hembränning och andra företeelser ägnade att sänka samhällsmoralen.

När det nu är så att människor ändå skola köpa sprit, vore det önskvärt om detta kunde ske med så små sociala och samhälleliga vådor som möjligt. Ett sätt vore att tillhandahålla en för var och en begränsad spritmängd till reducerat pris, t. ex. högst en liter per person och månad. Den minskade skatteintäkten kunde kompenseras genom att priset på över denna gräns liggande inköpskvantitet i motsvarande grad höjes. Genom att till det reducerade priset tillhandahålla endast en eller ett par sorters sprit kunde möjligen en önskvärd förskjutning mot en mera kultiverad spritkonsumtion åvägbringas.

Många invändningar kunna göras mot det föreslagna förfarandet, men

Bihang till riksdagens protokoll 1954. 4 saml. Nr 30—39.

olägenheterna torde uppvägas av fördelarna. Under alla förhållanden skulle ett försök enligt den tänkta linjen ge högst värdefulla erfarenhetsmässiga hållpunkter. Någon form av registrering och avstämpling är uppenbarligen nödvändig, men motboken finns ju ännu kvar, och det tar väl sin tid innan den försvinner. Under tiden kan försöket göras.

Med stöd av det förda resonemanget får jag föreslå att riksdagen må besluta,

1) att nuvarande priser på t. ex. eau de vie och svenskt renat brännvin sänkas med 2 kronor per liter, gällande per person en kvantitet om högst en liter för varje månad,

2) att priset på nämnda kvantitet om högst en liter per person och månad ej beröres av eventuellt beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 28,

3) att nuvarande priser på berörda spritsorter i vad rör kvantiteter utöver en liter per person och månad (enl. 1) höjas med fem kronor per liter, vartill kommer den ökning som ett eventuellt bifall i tillämplig del av Kungl. Maj:ts proposition nr 28 må föranleda,

4) att hemställa hos Kungl. Maj:t att Kungl. Maj:t måtte utfärda de föreskrifter och detaljbestämmelser som erfordras för förslagets genomförande, samt

5) att anordningen må träda i kraft snarast möjligt.

Stockholm den 15 januari 1954.

James I. A. Dickson.
